

Мотиви

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-13 от 2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица

Причини, които налагат разработването на проекта на нормативен акт

Наредба № Н-13 от 2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица (Наредба № Н-13 от 2019 г.), се издава от министъра на финансите на основание чл. 5, ал. 6, чл. 7, ал. 5 и чл. 9а, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО), чл. 55, ал. 3 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), и чл. 39, ал. 1- 4, чл. 40, ал. 5, т. 2, чл. 40а, ал. 4 и чл. 41, ал. 2 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-13 от 2019 г. е изготвен във връзка с приети промени в ЗЗО, направени с § 18 § 19 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г. (ЗБНЗОК), съгласно които монасите – български граждани, от манастира "Свети великомъченик Георги Зограф" в Света Гора, Атон – Република Гърция се осигуряват за сметка на държавния бюджет. Промените в закона, по-конкретно допълнението в чл. 40, ал. 3 урежда здравното осигуряване на монасите - български граждани от манастира „Свети великомъченик Георги Зограф” в Света Гора, Атон - Република Гърция.

Целите, които се поставят с проекта на нормативен акт

С предложениия проект на Наредба се цели да бъде приведена подзаконовата нормативна уредба в съответствие с последните промени в ЗЗО. В тази връзка и от гледна точка на това да се създаде правна сигурност за определен кръг здравноосигурени лица с предложениия проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-13 от 2019 г. се предлагат следните изменения и допълнения:

1. Регламентира се редът и начинът за подаване на данни в Националната агенция за приходите за здравно осигуряване на монасите - български граждани от манастира „Свети великомъченик Георги Зограф” в Света Гора, Атон - Република Гърция, които подлежат на здравно осигуряване за сметка на държавния бюджет. За тази цел следва да се подават ежемесечно данни с декларация образец № 3 „Данни за здравно осигуряване на лица, осигурени от държавния бюджет“ за монасите - български граждани от манастира „Свети великомъченик Георги Зограф” в Света Гора, Атон.

С оглед на изложеното по-горе се предвиждат промени и в Указанията за попълване на декларация образец № 3 „Данни за здравно осигуряване на лица, осигурени от държавния бюджет“ като се създава нов код за вид осигурено лице - 59 - за лицата по чл. 40, ал. 3, т. 11 от Закона за здравното осигуряване“. С този код за вид осигурено лице следва да постъпват в НАП данните за монасите - български граждани от манастира „Свети великомъченик Георги Зограф” в Света Гора, Атон, за да се считат за осигурени лица по смисъла на закона.

2. Предоставя се възможност на лицата, които декларираят данни за внасяне на осигурителни вноски на основание чл. 9а от Кодекса за социално осигуряване да подават декларация образец № 8 освен на хартиен носител и по електронен път чрез използване на квалифициран електронен подпис на подателя. По този начин лицата, които желаят да им бъде зачетен осигурителен стаж със заплатени от тях осигурителни вноски при условията

на чл. 9а от КСО и нямат възможност да отидат на място в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, ще се възползват от предоставеното им право да подадат декларацията по електрон път, което ще е съществено административно облекчение за тях. Запазва се и възможността за подаване на декларацията и чрез персонален идентификационен код на основание чл. 8, ал. 4 от Наредба № Н-13.

Посочените промени в ЗЗО, приети със ЗБНЗОК за 2026 г., са обнародвани с ДВ бр. 68 от 28 Юли 2026 г. и влизат в сила от 1 август 2026 г. без да е предвиден срок за привеждане на подзаконовия нормативен акт, в случая Наредба Н-13, в съответствие с приетите промени относно здравното осигуряване на монасите - български граждани. С цел гарантиране и изпълнение на предвиденото в закона право за здравно осигуряване на тази категория лица е необходимо Наредбата да влезе в сила от 1 август 2026 г.

Необходимостта от влизането на наредбата в сила от 1 август 2026 г. е обусловена и от обстоятелството, че в НАП няма да бъдат подавани данни за лицата за времето до издаване на наредбата, което ще повлияе върху изпълнението на закона. В тази връзка и с цел избягване на празнота в нормативната уредба и запазване правата на здравноосигурените лица, е предвидено наредбата да влезе в сила от 1 август 2026 г.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на проекта на нормативен акт

За прилагането на предложените промени не са необходими допълнителни бюджетни средства за изграждане на административен капацитет и техническа обезпеченост по прилагане на наредбата.

Финансовите средства, необходими за актуализиране на програмните продукти на Националната агенция за приходите ще бъдат в рамките на утвърдения бюджет на агенцията.

С предложения проект не се очаква увеличаване на административната тежест по отношение на задължените лица доколкото предвидените промени са изцяло в интерес на лицата.

Очакваните резултати от прилагането на проекта на нормативен акт

С предложения проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-13 от 2019 г. се очаква да бъде постигнато синхронизиране на разпоредбите на наредбата с приетите промени в ЗЗО. С проекта на наредба се цели да се избегнат и празноти в подзаконовата нормативна уредба, уреждаща този вид обществени отношения, както и да се създаде правна сигурност за лицата.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на акт не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз, поради което не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

Предложените промени са в съответствие с основните принципи и свободи, залегнали в Договора за функционирането на Европейския съюз.

Информация за проведените обществени консултации

Във връзка с гореизложеното, проектът на наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-13 от 2019 г. и мотивите към него са публикувани на Портала за обществени консултации за срок от 14 дни поради наличието на изключителен случай по смисъла на чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове, а именно - необходимостта от издаване на подзаконов нормативен акт, с който да бъде регламентиран ред и начин за своевременното подаване на данни с декларации образец № 3 за осигурените лица, които данни са пряко

свързани с правата на осигурените лица (здравноосигурителен статус и ползване на медицинска помощ), както и избягване на празноти в подзаконовата нормативна уредба, уреждаща този вид обществени отношения.

Освен провеждането на обществени консултации със заинтересованите лица по реда на чл. 26 от Закона за нормативните актове, проекта на Наредба се разглежда от Надзорен съвет на Националния осигурителен институт на основание чл. 36, ал. 1, т. 4 от Кодекса за социално осигуряване и се съгласува с управителя на Националния осигурителен институт съгласно чл. 5, ал. 6 от Кодекса за социално осигуряване.

В съответствие с чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове справката за постъпилите предложения заедно с обосновка за неприетите предложения, в резултат на проведената обществена консултация, ще бъде публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации.